

Rekomendacje Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczące organizacji odwiedzin pacjentów przebywających na oddziałach medycyny paliatywnej i w hospicjach stacjonarnych w związku z aktualną sytuacją epidemiczną związaną z COVID-19

Warszawa, 24 maja 2022 r.

W związku z aktualną sytuacją epidemiczną związaną z COVID-19 i obowiązującym stanem prawnym w tym zakresie, wydaje się niniejsze **rekomendacje dotyczące organizacji odwiedzin pacjentów przebywających na oddziałach medycyny paliatywnej (OMP) i w hospicjach stacjonarnych (HS)**.

Organizacja odwiedzin **dorosłych** pacjentów przebywających w OMP/HS powinna odbywać się z uwzględnieniem poniższych rekomendacji:

1. Rekomenduje się umożliwianie odwiedzin **jednocześnie przez 1 osobę**, a w szczególnych sytuacjach – 2 osoby.
2. Rekomenduje się, zgodnie z możliwościami organizacyjnymi podmiotu leczniczego, **określenie przedziałów czasowych dla odbywania odwiedzin** w ciągu dnia i **ograniczenie czasu trwania odwiedzin**¹, w celu zmniejszenia ryzyka gromadzenia się osób w jednym pomieszczeniu oraz umożliwienia regularnego czyszczenia i dezynfekcji powierzchni w tych pomieszczeniach².
3. Rekomenduje się **wydzielenie pomieszczeń do odbywania odwiedzin** pacjentów przebywających na **salach wieloosobowych**, o ile warunki organizacyjne na to pozwalają.
4. **Konieczne jest stosowanie maseczki zasłaniającej usta i nos** przez cały czas przebywania na terenie podmiotu leczniczego.
5. Rekomenduje się umożliwienie osobom odwiedzającym **umycie rąk wodą z mydłem** lub **dezynfekcji rąk**, niezwłocznie po wejściu przez nie do podmiotu leczniczego.
6. Rekomenduje się, aby przed wykonaniem **czynności pielęgnacyjnych** przy odwiedzanym pacjencie osoba odwiedzająca uprzednio (bezpośrednio przed kontaktem) **dokładnie umyła lub zdezynfekowała ręce**.
7. Jeśli odwiedziny odbywają się w budynku, personel podmiotu leczniczego odpowiedzialny jest za **regularne wietrzenie oraz czyszczenie i dezynfekcję pomieszczeń**, w których odbywają się odwiedziny.
8. **Osoby z objawami infekcji nie powinny odwiedzać pacjentów**, w szczególności pacjentów z obniżoną odpornością niezaszczepionych przeciw COVID-19 oraz bez historii przebycia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w ciągu ostatnich 180 dni – z wyjątkiem sytuacji szczególnych, które powinny być określone przez kierownika podmiotu leczniczego (np. w przypadku wizyt pożegnalnych pacjentów podmiotu).

¹Rekomenduje się, żeby czas trwania pojedynczej wizyty u pacjenta nie był ograniczany poniżej 2 godzin, chyba, że inne uwarunkowania uzasadniają jego skrócenie.

²Przy określaniu przedziałów czasowych i czasu trwania odwiedzin należy brać pod uwagę m.in. wielkość podmiotu leczniczego, pojemność sal chorych i liczbę łóżek na salach.

Zgodnie z art. 33 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta³ pacjent podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami.

Prawo to, w myśl art. 5 ww. ustawy, może jednak zostać ograniczone w wyjątkowych przypadkach, tj. w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego, ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów czy też możliwości organizacyjne podmiotu. Decyzje w tym zakresie podejmuje kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych lub upoważniony przez niego lekarz, uwzględniając przede wszystkim dobro pacjentów takiego podmiotu leczniczego.

Należy jednak zaznaczyć, że **przepis ten zezwala jedynie na ograniczenie, a nie na całkowite wyłączenie możliwości korzystania z poszczególnych praw pacjenta.**

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi⁴ kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych są obowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W związku z powyższym **ostateczne decyzje dotyczące wprowadzenia lub zniesienia określonych ograniczeń w danym podmiocie leczniczym**, w tym dotyczących zasad organizacji odwiedzin pacjentów w związku z aktualną sytuacją epidemiczną związaną z COVID-19, powinny być **podejmowane przez kierownika takiego podmiotu**, na podstawie i w granicach **obowiązującego prawa** oraz po rozważeniu wszystkich **istotnych okoliczności**, tj. z uwzględnieniem m.in.:

- bieżącej sytuacji epidemicznej w podmiocie leczniczym i na danym obszarze;
- ewentualnych przepisów lub poleceń oraz wytycznych związanych z epidemią COVID-19 obowiązujących na danym obszarze;
- konsultacji z lokalnymi służbami sanitarnymi i ewentualnie organem założycielskim podmiotu leczniczego;
- postępu realizacji procesu szczepień przeciw COVID-19 na danym obszarze oraz wśród pacjentów i osób odwiedzających podmiot leczniczy;
- możliwości organizacyjnych podmiotu leczniczego;
- dostępności środków dezynfekcyjnych i środków ochrony osobistej.

Dodatkowo, w przypadku braku możliwości odbycia osobistych odwiedzin pacjenta przebywającego w podmiocie leczniczym przez jego bliskich (ze względu na ograniczenia epidemiczne wprowadzone w podmiocie leczniczym lub inne powody leżące po stronie osoby odwiedzającej lub odwiedzanego pacjenta), kierownictwo i personel podmiotu leczniczego powinni, w miarę możliwości, **wspierać pacjenta w podtrzymaniu bieżącego kontaktu z bliskimi w sposób zdalny, poprzez wykorzystanie telefonu lub Internetu.**

³Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 849, z późn. zm.).

⁴Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069, z późn. zm.).

Wszystkie aktualne informacje na temat obowiązujących zasad organizacji odwiedzin pacjentów w danym podmiocie leczniczym powinny być publikowane na stronie internetowej podmiotu i umieszczone w widocznym miejscu, dostępnym dla wszystkich potencjalnych odwiedzających pacjentów takiego podmiotu.

WAŻNE!

Niniejsze rekomendacje **nie dotyczą:**

- Organizacji odwiedzin pacjentów małych przebywających w OMP/HS przez ich rodziców lub opiekunów.

